

Početna Stranica > Izobrazba, Pravosudne Mreže i Agencije > Latvija

Početno osposobljavanje sudaca i tužitelja u Europskoj uniji

Sadržaj omogućio

Latvija

Latvija

Suci

Opći opis

Latvija od 2020. provodi početno osposobljavanje novoimenovanih sudaca (nakon odobrenja za obavljanje sudačke dužnosti) na temelju članka 89. stavka 5. Zakona o sudbenoj vlasti, koji obvezuje svakog novoimenovanog suca da pohađa poseban program osposobljavanja u prvoj godini službe. Program osposobljavanja uglavnom je namijenjen sucima redovnih sudova. Novoimenovani suci upravnih sudova sudjeluju u programu osposobljavanja ako je korisno i prema potrebi. Doduše, predviđena je izrada novog programa posebno namijenjenog novoimenovanim sucima upravnih sudova.

Osposobljavanje sudaca i sudskog osoblja u nadležnosti je Uprave sudova Latvije, no ta je zadaća delegirana Latvijskom centru za pravosudno osposobljavanje (Centar), nevladinoj organizaciji koju su 1995. osnovali međunarodni donatori i Latvijska udruga sudaca. Centar ima iskustvo i znanje potrebno za kvalitetno osposobljavanje novoimenovanih sudaca, sudaca s iskustvom i sudskog osoblja. Uređen je Zakonom o udrugama i zakladama te dugoročnim sporazumom između Uprave sudova i Centra o pojedinostima provedbe osposobljavanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Godišnje se na redovnim i upravnim sudovima u prosjeku osposobljava do 15 vježbenika.

Pristup početnom osposobljavanju

Nakon što se odaberu kandidati za suce i čim Saeima (Latvijski parlament) glasuje o njima, Centar smije započeti program osposobljavanja. Nema dodatnog ili posebnog postupka odabira jer ga već provodi odbor za odabir. Pravosuđu se može pristupiti na samo jedan način: prolaskom svih razina selekcije i odobrenjem Parlamenta.

Suci se isprva imenuju na 3 godine.

Struktura i sadržaj početnog osposobljavanja

Program osposobljavanja novoimenovanih sudaca temelji se na prethodno izrađenom opsežnijem programu za kandidate za sudačku dužnost.

Međutim, novi je program usmjeren na pet glavnih pravosudnih odgovornosti sudaca:

1. pripremu predmeta za raspravu (obuhvaća sudske postupke o građanskim i kaznenim predmetima, vođenje predmeta, kvalitativne sudske odluke, osobno vodstvo, pravosudnu etiku, ulogu suca itd.)
2. vođenje sudske rasprave (obuhvaća vođenje predmeta, sudski postupak, osobno vodstvo, prezentacijske govorničke vještine, emocionalnu i socijalnu inteligenciju, argumentaciju i kritičko mišljenje, simulaciju suđenja u građanskim i kaznenim predmetima, simulirano suđenje pod vodstvom senatora Vrhovnog suda, osnovu za postupak posredovanja itd.)
3. sastavljanje sudske odluke (obuhvaća sudske postupke o građanskim i kaznenim predmetima, vođenje

- predmeta, kvalitativne sudske odluke u građanskim i kaznenim predmetima itd.)
4. postizanje učinkovite suradnje i komunikacije (obuhvaća raspravu o ulozi suca u 21. stoljeću, sudske postupke o građanskim i kaznenim predmetima, vođenje predmeta, kvalitativne sudske odluke u građanskim i kaznenim predmetima, sastajanje sa sucima sa sudova drugih stupnjeva i Ustavnog suda, druge pravne profesije, osobno vodstvo, prezentacijske vještine, emocionalnu inteligenciju, simulirano suđenje, pravnu etiku, raspravu s mladim sucima o njihovim iskustvima u prvoj godini službe, izgradnju tima, način izrade plana osobnog razvoja itd.)
 5. razumijevanje uloge suca, posebnosti profesije, ograničenja i odgovornosti (obuhvaća simulaciju suđenja u građanskim i kaznenim predmetima, emocionalnu i socijalnu inteligenciju, pravnu etiku (deontologiju) i posebnosti pravosudne etike, ulogu suca i očekivanja društva i države).

Program se organizira i kako bi se omogućio razvoj kompetencija koje se očekuju od pravosudnog osoblja:

1. vrijednosti i etička načela
2. analitički i konceptualni način razmišljanja
3. spremnost na učenje i otvorenost prema osobnom razvoju
4. sposobnost odlučivanja i preuzimanja odgovornosti
5. komunikacija i sposobnost suradnje
6. sposobnost planiranja (organizacija i fleksibilnost).

Većinu osposobljavanja vode suci koji su prošli osposobljavanje o metodologijama i tehnikama osposobljavanja. Centar potpuno podupire osposobljavanje izradom/ažuriranjem programa i pružanjem pomoći za vrijeme njegova trajanja, posebno ako se osposobljavanje provodi na internetu. Pazi i da suci mentori koji su osposobljeni za mentorstvo dobivaju podršku tako što redovito organizira sastanke na kojima raspravljaju o izazovima. Mentor je dostupan od prvog dana službe. Osim što dobivaju podršku mentora, mladi suci imaju i mogućnost stručnog nadzora kako bi se lakše nosili s neuobičajenim situacijama, problemima s kolegama i osobljem ili posljedicama vrlo teških predmeta.

Dio osposobljavanja (npr. o informacijskom sustavu suda, zaštiti podataka i privatnosti, unutarnjim sustavima ljudskih potencijala itd.) vode stručnjaci iz Uprave sudova.

Pravo EU-a sastavni je dio osposobljavanja o posebnim pitanjima. U prvoj godini službe obrađuju se dodatne teme kao što su prekogranična pitanja te ljudska i temeljna prava. Osim toga, potiče se praćenje programa za samostalno učenje koje nudi sama organizacija, ali i drugi međunarodni pružatelji osposobljavanja (npr. HELP).

Program upotpunjuje vježbenički staž koji organizira svaki sud na kojem je imenovan sudac. Program će se doraditi kako bi se vježbenički staž odrađivao i na žalbenim sudovima, Ustavnom sudu i drugim uredima pravne profesije (npr. državnom odvjetništvu kad je riječ o kaznenim sucima).

Centar, kao član EJTN-a od 2004., omogućuje latvijskim sucima da redovito sudjeluju u programima kao što su AIAKOS i THEMIS, koji su posebno namijenjeni kandidatima za sudačku dužnost i novoimenovanim sucima.

Kako bi pomogao timovima da se pripreme za natjecanje THEMIS, Centar nudi i osposobljavanje o govorničkim vještinama, pravnom jeziku i prezentacijskim vještinama te mentorsku podršku.

Osposobljavanje o pravnom jeziku nije dio programa osposobljavanja na nacionalnoj razini. Međutim, osposobljavanje o pravnoj terminologiji u organizaciji EJTN-a ne preporučuje se samo mladim sucima.

Većina programa osposobljavanja (200 akademskih sati, 1 akademski sat traje 45 minuta, ukupno trajanje 2,5 – 3 mjeseca) provodi se intenzivno na početku službe. Odmah nakon prvog dijela programa osposobljavanja slijedi procjena posebnih potreba za osposobljavanjem s obzirom na specijalizaciju. Potpuni profil vježbenika izrađuje se zajedno s pojedinačnim planom osobnog razvoja. Program je organiziran tako da potiče vježbenika da preuzme potpunu odgovornost za svoje stručno usavršavanje i redovno osposobljavanje.

Završetak početnog osposobljavanja i postupak kvalifikacije

Nema pravila o završetku jer pravosudni sustav ne zahtijeva testiranje ili ispitivanje nakon završetka programa.

Kad pravosudno tijelo bira i odobrava nove suce, ne očekuje da se osposobljavanje prekine prije nego što završi. Ne provode se ispitivanja, testiranja ni ponovna testiranja. Pod pretpostavkom da je odbor za odabir odobrio

najbolje kandidate za sudačku dužnost, provodi se uključivo i interaktivno osposobljavanje u obliku seminara i učenja na radnom mjestu (u obliku vježbeničkog staža) kako bi se novom sucu omogućila kvalitetna priprema za posao. Novi sudac odobrava se na probno razdoblje od 3 godine.

Tužitelji

Taj sadržaj nije dostavljen.

■ Posljednji put ažurirano: 08/06/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.